

Vesna Baltezarević: TUĐI LJUDI (Kako preživjeti mobing), Beograd, IP „Prosveta“, 2013., 192 str.

Stručnjakinja za komunikacijsku teoriju i praksu dr.sc.Vesna Batezarević publicirala je novu knjigu o komunikacijskom fenomenu mobinga koji je naslovila „**TUĐI LJUDI (Kako preživjeti mobing)**“. Nakladnik ove vrijedne znanstvene knjige je nakladnička kuća IP „Prosveta“ a.d.iz Beograda. Stručni recenzenti knjige su prof.dr. Jezdimir Zdravković, prof.dr.Živko Kulić i prof.dr. Dobrovoje Stanojević. Knjiga je nastala kao rezultat višegodišnjeg istraživanja komunikacijske teorije i prakse mobinga u cilju spoznavanja komunikacijskog (ne)učinka mobinga. Autorica je izučavala i komunikacijsku korelaciju „mobing poruke“ s biološkim čovjekovim nagonima koji utječu na formiranje građanske osobnosti u komunikaciji s gospodarskim, političkim, kulturnim, medijskim i drugim društvenim okolnostima u čovjekovom svakodnevnom informacijskom i komunikacijskom okruženju. Autorica je magistrirala na temi „Odnosi s javnostima kao funkcija strategijskog menadžmenta, sa posebnim osvrtom na menadžment javne uprave“. Doktorsku disertaciju obranila je 2007.godine s temom „Komunikacijski kanali za dijalog sa državom i rješavanje problema mobinga“. Dr. Vesna Baltezarević je profesorica na Fakultetu za kulturu i medije „Megatrend univerziteta“ u Beogradu. Trenutno obnaša visoku dužnost predsjednika Suda časti „Udruženja ekonomskih propagandista Srbije“. Knjiga „**TUĐI LJUDI (Kako preživjeti mobing)**“ strukturirana je u sadržajnom smislu, uz autorski predgovor, u šest tematskih zasebnih poglavlja: (1) Živi pijesak; (2) Igraonica; (3) Tko si ti; (4) U tuđem dvorištu; (5) Konflikt grupnog i individualnog; (6) Obala; i (7) Literatura i prilozi. U prilogu knjige publicirana su i tri stručna recenzentska stručna mišljenja te biografski podaci o autorici. U autorskom predgovoru autorica ukazuje kako „Priča o vremenu vlasti nema stvarni početak. Nitko ne zna točno kada i s kim je započelo vrijeme vlasti. Možda kažnjavanjem čovjeka koji je probao plod sa zabranjenog drveta (...) poznavanjem dobra i zla; možda čovjekovim pravom da gospodari „nad ribama u moru, nad pticama nebeskim, i nad svim

životinjama koje se po zemlji miču „; možda sa vjerom u Boga, a možda sa odricanjem od Boga“. S ovim iznesenim pretpostavkama autorica komunikološki analizira suvremeni komunikacijski fenomen mobinga u Srbiji (Case Study). Možemo zaključiti, čitajući ovu zanimljivu knjigu, kako je ona pisana na komunikološkom nadahnuću autorice koje je sadržano u čuvenom komunikacijskom pitanju (H.Lasswella): „**Što je tko kome rekao, na koji način i s kojom svrhom ?** Ovim pitanjem je zapravo definiran osnovni aksiom komunikologije kao znanosti o komunikacijskim procesima kojeg je moguće primijeniti i kod mobinga. Naime, **suvremeni fenomen mobinga, nije ništa drugo do (ne)svjesni način komunikacijskog procesa, koji je (ne)kodiran i koji (ne)može biti preveden u svijesti primatelja poruke na jedan sasvim drugačiji način. Suvremena komunikologija danas takav komunikacijski proces označava kao „mobing komunikaciju“**. Zahvaljujući (ne)kodiranju poruka „mobing“ tako poprima (ne)upotrebnu komunikacijsku vrijednost koja ima svoj (ne)razarajući i (ne) učinkoviti komunikacijski proces“. S komunikološkog vidika „mobing poruka“ dobiva svoj aksiološki aspekt međuljudske komunikativne aktivnosti u kojem su moguće tri varijante prijema „mobing poruke“ u komunikacijskom procesu (**mobing kao pozitivno potkrepljujuća poruka, mobing kao negativno-potkrepljujuća poruka i mobing kao neutralna kategorija**). Autorica u knjizi sadržajno analizira fenomenologiju mobinga kroz šest zanimljivo naslovljenih poglavlja s aspekta komunikacijskog učinka mobinga kao **negativno-potkrepljujuće poruke. U poglavlju (1) » Živi pijesak**“ autorica ukazuje kako cilj mobinga nije nimalo komunikacijski bezazlen. Mobing je prema autorici usmjeren na socijalnu komunikacijsku izolaciju žrtava tako što se uništavaju radne čovjekove sposobnosti i njegovo psihičko i biološko zdravlje. Autorica analizira i ukazuje kako je mobing kontinuirani komunikacijski stres koji može dovesti i do smrtnog čovjekovog ishoda. Iz tih razloga autorica traži da svako komunikacijsko mobing ponašanje mora biti adekvatno i sankcionirano. Nažalost, autorica upozorava, kako je svakodnevna mobing praksa sve prisutnija na svim razinama komunikacijske prakse u Srbiji.

Drugo poglavlje (2) »Igraonica“ autorica analizira praktične primjere „mobing komunikacije“ kroz pet zanimljivih komunikacijskih ljudskih priča : (1) Stavi masku; (2) Dunje na bakinom ormaru; (3) Pozajmljeni ujaci“; (4) Čupava bundica i sir; i (5) Djed i unuk“. **U trećem poglavlju** (3) »Tko si ti“ je sadržana dubinska komunikacijska analiza problema čovjeka i njegovog snalaženja u komunikacijskom okruženju. Vrijedno je istaknuti komunikacijsko upozorenje autorice kako je „moderan čovjek neurotičan i gladan smisla“. Analiza se izvodi s aspekta teološkog i komunikacijskog determinizma kroz pet zasebnih analitičkih pristupa: (1) Prepoznavanje, (2) Linija susreta; (3) Dođi ako smiješ; (4) Tko je kome potreban; i (5) Samoubojstvo iz nehata“. **Četvrto poglavlje** (4) „U tuđem dvorištu“ autorica empirijski analizira „mobing kao komunikacijski kič“ kojeg promatra kao civilizacijsku bolest društva koja može završiti s katastrofalnim posljedicama za psihičko i fizičko zdravlje čovjeka. Posebno ukazuje i na moguće posljedice u poremećenom ponašanju čovjeka koji je prekomjerno izložen „mobing porukama“. **U petom poglavlju** (5) „Konflikti grupnog i individualnog“ je analiza mobinga, s aspekta interpersonalne komunikacije, kroz tri zasebne komunikacijske priče : (1) U gomili; (2) Prihvatanje pokornosti; i (3) Zašto lako kad možete teško“. U analizi ovog poglavlja vrijedno je istaknuti komunikacijsku analizu grupe. „Grupa je sklona da se , apriori, pokori i pridruži grupnom cilju i da prihvati despotizam u rukovođenju. Pojedinci kojima to ne polazi za rukom, po mišljenju pripadnika grupe, usporevaju razvoj kolektivnog napretka. Njihovo protivljenje autoritetu, makar on bio i silom nametnut, dovodi sve ostale u opasnost, jer uvijek postoji mogućnost za osvetom. Zato se grupa zatvara i za takvog pojedinca otpočinje ponašanje kome je krajnji cilj njegova potpuna izolacija“. Vrijedno je istaknuti upozorenje autorice da svaki pojedinac svoj komunikacijski identitet gradi na očuvanju individualnog obrasca ponašanja koji se prilagođava kolektivnom ponašanju suočavajući se s komunikacijskim preprekama koje nadilaze čovjekove obrambene moći u komunikacijskom procesu izloženosti mobingu. **Šesto poglavlje** (6) „Obala“ je zaključna rasprava autorice kroz dvije

komunikacijske zaključne priče „ Brodolomci“ i „Tuđi svijet“. Iz ovog poglavlja možemo zaključiti kako je **svaki mobing komunikacijski proces traganje za individualnom komunikacijskom svijesti primatelja poruke**. Mobing komunikacija nalaže uspostavljanje **sveopće regulacije** „ mobing komunikacije“. Sve opća mobing komunikacija zato mora pronalaziti modalitete racionalnog komuniciranja u kojem treba poštivati autonomnost svakog pojedinca. Autonomnost i sloboda pojedinca mora biti iznad volje i predrasuda pojedinih grupa i osoba koje provode mobing. U mobing komunikaciji „**brodolomci**“ su oni koji nisu u stanju sjediniti povijesno prisvojene komunikacijske spoznaje o komunikacijskim procesima i zakonitostima komuniciranja. Upozorenje kako „**živimo u tuđem svijetu**“ odnosi se na sve one koji su izloženi mobing komunikaciji. S toga moramo stalno osvježavati svaki proces komuniciranja i na taj način omogućiti svakom građaninu da „mobing“ kao oblik stihijske komunikacije ne ovlada čovjekom. Svaki čovjek kao pojedinac mora racionalno kontrolirati upravljanje komunikacijskim procesom kao sustavom autoregulacije i maksimalne emancipacije čovjeka prema konkretnim povijesnim čovjekovim datostima u komunikacijskom procesu mobinga. Možemo zaključiti da ova vrijedna knjiga u sadržajnom smislu predstavlja i **novi komunikacijski esejistički znanstveni projektni učinak o upravljanju mobing komunikacijskim procesima**. Upravljanje mobing komunikacijom je istovremeno i uvjeravanje znanstvene i stručne javnosti kako se „**mobing komunikacijski procesi**“ u današnjim suvremenima uvjetima elektroničke komunikacije, novih medija, mobilne telefonije i društvenih mreža (Interneta, Facebooka, Twittera, Linkenda i YouTube) postaju „**mobing komunikacijska destinacija**“ u mnoštvu globalne, regionalne, nacionalne i lokalne komunikacije. Ovu vrijednu knjigu (komunikacijsko esejistički znanstveni projekt) slobodna sam preporučiti širem krugu čitatelja a posebno suvremenim menadžerima, poduzetnicima, gospodarstvenicima, političarima, medijskim djelatnicima, studentima i komunikolozima koji promišljaju i osvještavaju važnost „**mobing komunikacije**“ na svim razinama pos-

lovne, političke, medijske i obiteljske građanske komunikacije.

Primljeno: 2013 – 09 – 17

Mario Plenković

Katedra za komunikologiju, Grafički fakultet,
Sveučilište u Zagrebu

Mario Plenković, Vlado Galčić, Ludvik Toplak, Daria Mustić: DRUŠTVO I TEHNOLOGIA – Dr. Juraj Plenković / SOCIETY AND TECHNOLOGY – Dr. Juraj Plenković, Book of Abstracts, XX Međunarodni znanstveni skup / XX. International scientific conference, International Federation of Communication Associations – IFCA, Croatian Communication Association – CCA, Alma Mater Europea – European Centre Maribor (AMA –ECM), Zagreb & Maribor, 2013., 131 str.

Edicija „DIT-2013“ je referentna knjiga (Book of Abstract) znanstvenih i stručnih radova koji su prezentirani na jubilarnom 20. Međunarodnom znanstvenom skupu «DRUŠTVO I TEHNOLOGIJA 2013. - Dr. Juraj Plenković» koji se, po dvadeseti puta održava u Opatiji (1994.-2013.) pod visokima pokroviteljstvom župana Primorsko-goranske županije. Na skupu je sudjelovalo ukupno **274 sudionika** (130 sudionika iz Hrvatske i 144 sudionika iz inozemstva) koji su svojim izlaganjima (referatima) i raspravama na okruglim stolovima doprinijeli međunarodnom ugledu ovog znanstvenoga skupa. Znanstveni utemeljitelj i organizator ovog uglednog i međunarodno priznatog skupa je međunarodno priznati znanstvenik, vizionar društva, znanosti i tehnologije, preminuli, prof.dr.sc. Juraj Plenković, dugogodišnji predsjednik Organizacijskog i Programskog odbora znanstvenog skupa »Društvo i tehnologija » - DIT (1994.-2011.) koji je otpočeo u vremenima domovinskog rata i borbe za znanstvenu, demokratsku i razvijenu Hrvatsku društva znanja (28.- 30.06.1994.) u Opatiji. Na skupu je u protekla dva desetljeća sudjelovalo 3245 znanstvenika iz 38 zemalja svijeta. Tradicionalni, dvadeseti jubilarni znanstveni skup sadržajno i programski posebno izražava svoj široki međunarodni spektar prikaza najnovijih znanstveno-istraživačkih spoznaja u području druš-

tvenih, humanističkih, prirodnih, tehničkih te interdisciplinarnih znanosti u nastupu velikih domaćih i europskih autoriteta, s kojima su uspostavljeni visoko kvalitetni znanstveni odnosi tijekom prethodnih godina za vrijeme održavanja znanstvenih skupova u Opatiji. Rezultati znanstvenoga okupljanja na ovim tematskim skupovima su rezultirali ciljnim pronalaženjem uspješnih putova primjene znanstvene misli u lepezi znanstvenih područja iz širokoga programskog spektra 20. Međunarodnog znanstvenog skupa „Društvo i tehnologija 2013 - Dr. Juraj Plenković“. U programskog smislu skup je izraz kreativnoga prožimanja znanstvene misli i strukturirane životne pragme koju donose znanstvenici kao i tehnološki pragmatici u svojim pripremljenim znanstvenim izlaganjima koji su publicirani u knjizi „Društvo i tehnologija 2013“ te u znanstvenim časopisima: **Informatologia i Media, Culture and Public Relations**. Prezentirani znanstveni radovi predstavljaju, ne samo znanstvene susrete, već razmjenu iskustava i razine nastajućih znanstvenih i društvenih platformi za nova obzorja u ime novih egzaktno mjerljivih koraka u društvu, znanosti i tehnologije. Znanstvene vrijednosti koje su do sada u životnoj aplikaciji ponudile nove znanstvene spoznaje na ovim do sada održanim znanstvenim skupovima, koje je utemeljio i vodio ugledni znanstvenik prof.dr.sc. Juraj Plenković, su garancija uspješnosti i ovog jubilarnog dvadesetog znanstvenog skupa. Na njegovim zasadima nastao je ovaj ugledni znanstveni skup koji uspješno, u kontinuitetu, djeluje protekla dva desetljeća na Hrvatskim prostorima i koji, dakako, zaslužuje punu pažnju i potporu za održavanje njegovog kontinuiteta.

Strukturalno edicija »Book of Abstracts« sadržajno prezentira 20. Međunarodni znanstveni skup „Društvo i tehnologija 2013. – Dr. Juraj Plenković“ koji je programski strukturiran u **12. zasebnih tematskih cjelina:**

1. DRUŠTVO, ZNANOST I TEHNOLOGIJA;
2. E-OBRAZOVANJE I ŠKOLA BUDUĆNOSTI;
3. DRUŠTVO I PRIMJENJENE RAZVOJNE TEHNOLOGIJE;
4. NOVE ICT TEHNOLOGIJE I EUROPSKA BUDUĆNOST;